

Høring av forslag om vern av ni
skogområder i Viken,
10. november 2023

Innholdsfortegnelse

1. Verneforslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag.....	4
3. Saksgang.....	5
3.1. Bakgrunn og saksgang for de enkelte verneforslagene	6
3.2. Oppstartsmeldinger - Mottatte merknader og Statsforvalterens kommentarer	7
3.2.1 Innspill til oppstartsmelding av 30. mars 2023 (Tresvika og Brattholmen, Bonn, Bonneholet, Godfarfoss, Trillemarka-Rollagsfjell, Fjella og Burumtjern og Smihagen)	7
3.2.2 Innspill til oppstartsmelding av 1. april 2022 (Melåa og Høgsmåsan og Geitåsen).....	14
4. Endringer etter oppstart av verneplan	17
5. Konsekvenser av vern	18
6. Høring.....	19
7. Verneforslag.....	20
7.1 Tresvika og Brattholmen naturreservat, Hvaler kommune	20
7.2 Bonn naturreservat, Frogn kommune	22
7.3 Bonneholet naturreservat, Frogn kommune.....	24
7.4 Godfarfoss naturreservat, Nore og Uvdal og Hol kommuner	26
7.5 Melåa naturreservat, Modum kommune	28
7.6 Utvidelse av Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune.....	30
7.7 Utvidelse og sammenslåing av Fjella og Burumtjern naturreservater, Marker og Rakkestad kommuner	32
7.8 Utvidelse av Smihagen naturreservat, Frogn kommune	34
7.9 Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Gjerdrum og Lillestrøm kommune	35
8. Vedlegg.....	37

1. Verneforslag

Statsforvalteren i Oslo og Viken sender med dette på høring forslag om vern av fem nye naturreservater og utvidelse av fire eksisterende naturreservater i Viken.

De nye områdene som foreslås vernet er:

- **Tresvika og Brattholmen**, Hvaler kommune, ca. 265 dekar, 2 berørte eiendommer
- **Bonn**, Frogn kommune, ca. 108 dekar, en berørt eiendom
- **Bonneholet**, Frogn kommune, ca. 291 dekar, en berørt eiendom
- **Godfarfoss**, Nore og Uvdal og Hol kommuner, ca. 9704 dekar, 14 berørte eiendommer
- **Melåa**, Modum kommune, ca. 409 dekar, 3 berørte eiendommer

Områdene som foreslås utvidet er:

- **Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat**, Rollag kommune, ca. 2 244 dekar, tre berørte eiendommer
- **Fjella og Burumtjern naturreservat**, Marker og Rakkestad kommune, utvidelse på ca. 1 575 dekar, 7 berørte eiendommer
- **Smihagen naturreservat**, Frogn kommune, 5,5 dekar utvidelse, en berørt eiendom
- **Høgsmåsan og Geitåsen (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat)**, Lillestrøm og Gjerdrum kommuner, ca. 1354 dekar hvorav 648 dekar nytt vern, 5 berørte eiendommer

Basert på tilgjengelig kunnskap om naturverdiene i områdene og/eller nye naturfaglige registreringer som er gjennomført i forbindelse med verneplanarbeidet, vurderes områdene å kvalifisere for vern som naturreservat etter naturmangfoldloven.

Områdene er tilbudt for vern av skogeierne selv gjennom ordningen med frivillig vern av skog. Ved frivillig vern forutsettes det at grunneierne og staten blir enige og inngår avtale om erstatning, avgrensing og vernebestemmelser før vernevedtak. Avtale er ennå ikke undertegnet for noen av områdene som sendes på høring. Dette innebærer at det kan bli endringer både i vernegrense og vernebestemmelser som et resultat av disse forhandlingene og høringen. I området *Tresvika og Brattholmen* er det Miljødirektoratet som er grunneier, og det er ikke behov for avtale om erstatning.

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Meldingen trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for skogvernet. Det ble blant annet lagt til grunn at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene i NINA rapport 54/2002 «*Evaluering av skogvernet i Norge*». I meldingen ble frivillig vern trukket frem som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge.

I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge. Så langt er ca. 5 % av all skog i Norge vernet.

2. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov av 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33-51. I naturmangfoldloven er det hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat er den strengeste verneformen, og denne blir normalt brukt for vern av skog.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i Statsråd etter naturmangfoldloven § 37, som lyder slik:

Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det samtidig med vernevedtaket legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

3. Saksgang

I saker med frivillig vern av skog får normalt Statsforvalteren tilbud om vern fra grunneier(e) via deres skogeierorganisasjon. Det blir deretter gjort naturfaglige registreringer i de aktuelle områdene, med mindre det fra tidligere av foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturverdiene. Hvis allerede foreliggende kunnskap og/eller nye naturfaglige registreringer viser at området kvalifiserer for vern, fremskaffes skogdata som grunnlag for erstatningsberegninger. Deretter forhandler grunneiere og staten om erstatning, vernegrense og vernebestemmelser.

I utgangspunktet skal det inngås avtale mellom skogeier og staten før det blir meldt oppstart av verneplanarbeid. For å sikre tilstrekkelig fremdrift i skogvernarbeidet, har det imidlertid den senere tid blitt meldt oppstart og sendt ut høringsforslag før slike avtaler er inngått. En forutsetning for dette er at grunneierne har gitt aksept for en slik fremgangsmåte.

Den formelle saksbehandlingen skal følge naturmangfoldlovens §§ 41 til 43 og rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet). Dette kan oppsummeres på følgende måte:

- **Oppstartsmelding:** Statsforvalteren varsler oppstart av verneplanarbeid ved brev til grunneiere og aktuelle etater og organisasjoner, samt kunngjøring i aviser.
- **Offentlig høring:** Et konkret verneforslag sendes på høring ved brev til grunneiere og andre høringsinstanser. Høringsforslaget skal beskrive verneverdier og andre verdier, samt de konsekvensene forslaget antas å få. Det skal følge med forslag til vernekart og verneforskrift, og frist for å komme med merknader skal være minst to måneder.
- **Tilråkning til Miljødirektoratet:** Etter høringen skal Statsforvalteren vurdere innkomne merknader og eventuelt gjøre endringer i forslaget. Eventuelle større endringer må drøftes med grunneierne. Deretter sender Statsforvalteren sin tilråkning til Miljødirektoratet.
- **Tilråkning til Klima- og miljødepartementet (KLD):** Miljødirektoratet vurderer forslaget og sender sin tilråkning til KLD.
- **Forslag om vern:** KLD forbereder saken og legger forslag om vern frem for Kongen i Statsråd.
- **Vedtak om vern** gjøres av Kongen i Statsråd som kongelig resolusjon. Etter vedtaket vil erstatningen bli utbetalt i tråd med avtalen med grunneier.
- **Kunngjøring om vern:** Statsforvalteren sender brev til grunneiere og andre høringsinstanser, samt kunngjør vedtaket i aktuelle aviser. De nye verneområdene blir skiltet og merket.
- **Grensemerking** blir vanligvis gjort av jordskifteretten, som etter begjæring fra Statsforvalteren opptar sak om grensegang for det enkelte område.

3.1. Bakgrunn og saksgang for de enkelte verneforslagene

1. Tresvika og Brattholmen, Hvaler kommune
Delområdene ble naturfaglig kartlagt i 2018. Det ble meldt oppstart av verneplan for området 30. mars 2023.
2. Bonn, Frogn kommune
Tilbud ble sendt til Statsforvalteren 26. august 2021, og området ble naturfaglig kartlagt i 2022. Det ble meldt oppstart av verneplan 30. mars 2023.
3. Bonneholet, Frogn kommune
Tilbud ble sendt til Statsforvalteren 26. august 2021, og området ble naturfaglig kartlagt i 4 2022. Det ble meldt oppstart av verneplan 30. mars 2023.
4. Godfarfoss, Nore og Uvdal kommune
Tilbud ble sendt til Statsforvalteren 20.12.2022. Da var allerede naturverdiene god beskrevet gjennom kartlegginger som ble gjennomført i forbindelse med utbygging av selve Godfarfossen for kraftproduksjon. Naturverdiene ble ansett som så pass høye at konsesjonæren Godfarfoss kraft AS ble pålagt å orientere grunneierne om mulighetene ved frivillig vern av skogsområdene. Denne verneprosessen bygger primært på Biofokusrapport 2021-031. Det ble meldt oppstart av verneplan i mars 2023.
5. Melåa, Modum kommune
Tilbud ble sendt til Statsforvalteren 6. januar 2021. Det ble meldt oppstart av verneplan 1. april 2022. Området er grundig kartlagt gjennom edelløvskogskartleggingen i 2013 og en rekke artskartlegginger i området.
6. Utvidelse av Trillemarka og Rollagsfjell, Rollag kommune
Tilbud ble sendt til Statsforvalteren 17. mars 2021, og området ble naturfaglig kartlagt i 2021. Det ble meldt oppstart av verneplan 30. mars 2023.
7. Utvidelse og sammenslåing av Fjella og Burumtjern, Marker og Rakkestad kommuner
Tilbudsområdet ble naturfaglig kartlagt i september 2020. Det ble meldt oppstart av verneplan for området i mars 2023.
8. Utvidelse av Smihagen, Frogn kommune
Tilbudsområdet ble naturfaglig kartlagt i 2022. Det ble meldt oppstart av verneplan 30. mars 2023.
9. Høgsmåsan og Geitåsen (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner
Tilbud ble sendt til Statsforvalteren i oktober 2020, og området ble naturfaglig kartlagt i 2021. Det ble meldt oppstart av verneplan 1. april 2022.

3.2. Oppstartsmeldinger - Mottatte merknader og Statsforvalterens kommentarer

3.2.1 Innspill til oppstartsmelding av 30. mars 2023 (Tresvika og Brattholmen, Bonn, Bonneholet, Godfarfoss, Trillemarka-Rollagsfjell, Fjella og Burumtjern og Smihagen)

Det ble meldt oppstart av verneplanarbeid for Tresvika og Brattholmen, Bonn, Bonneholet og Godfarfoss, samt utvidelser av Trillemarka-Rollagsfjell, Fjella og Burumtjern og Smihagen den 30. mars 2023. Fristen for å gi uttalelse var 26. april 2023. Oppstartsmeldingen ble sendt til grunneiere og aktuelle lokale, regionale og sentrale høringsinstanser. Verneplan ble også kunngjort i aviser og på Statsforvalterens hjemmeside.

Under gis et sammendrag av de innspillene til oppstartsmeldingen som er av generell karakter eller som konkret gjelder enkeltområdene. Under er også Statsforvalterens respektive kommentarer.

Generelle innspill

Bane Nor gir tilbakemelding om at de foreslåtte verneområdene ikke berører jernbanens interesser, og har derfor ingen merknader.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Forsvarsbygg ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. De ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.

Statsforvalterens kommentar: Unntaket for militær operativ virksomhet er tatt inn i forskriften for alle de nye områdene og for alle utvidelsene med unntak av Trillemarka-Rollagsfjell, se nedenfor.

Norsk Orientering viser til Norsk Friluftsliv sitt brev til Miljødirektoratet med forslag til endringer i forskriftsmalene. De ber videre om at orientering tillates i verneområdene.

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren forholder seg til Miljødirektoratets gjeldende forskriftsmal for verneområder. I utgangspunktet er bruk av naturreservat til større arrangementer forbudt. Større arrangementer vil være søknadspliktig, og det kan være aktuelt å gi flerårige tillatelser. Det er ikke gitt noen eksakt definisjon på hva som regnes som et større arrangement. Både type arrangement og antall deltakere kan ha betydning. Miljødirektoratet har presisert i brev til Norsk Friluftsliv, datert 9.9.2020, at forbudet mot større arrangementer ikke er ment å regulere fellesturer og fellestreninger. Utsetting av turposter, kjentmannsposter, turorientering mv. anses heller ikke som arrangement, men kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger. Vi viser ellers til Miljødirektoratets svar av 9.9.2020 på Norsk Friluftsliv sitt brev.

NVE oppfordrer nettselskapene til å uttale seg om verneforslagene kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. De ber om at berørte parter blir inkludert i adresselisten videre i prosessen. Dette gjelder områdekonsesjonærer, netteiere, magasinregulanter, kraftselskapseiere, grunneiere m.m.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Landbruksdirektoratet opplyser at det må fremkomme tydelig om og hvordan området nyttes i landbrukssammenheng. Verneforskriftene bør legge til rette for eventuell landbruksaktivitet med tilhørende tiltak. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i forskrift, må dette begrunnes i høringen. For alle landbruksrelaterte tiltak må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Statsforvalterens kommentar: I alle de aktuelle områdene er beiting tillatt, og det er generelt tillatt med uttransport av syke og skadde bufe.

Innspill til Tresvika og Brattholmen

Språkrådet har ingen merknader, skrivemåten er i samsvar med skrivemåten av naturnavnene i Sentralt stedsnavnregister (SSR). Språkrådet viser til at Selve Tresvika ikke er innenfor verneforslaget slik at navnet blir noe upresist, men det er ikke noen andre navn som er mer dekkende.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Oslofjordens friluftsråd har sikret friområder i området og forvaltet disse sammen med Hvaler kommune /Skjærgårdstjenesten. Oslofjordens friluftsråd er tilfredse med at Statsforvalter har lyttet til hvor det er praktisk å sette grenser mot de delene av området som er mye brukt til friluftsliv, og som vi sammen med Skjærgårdstjenesten har anbefalt holdt utenfor verneområdet av praktiske og forvaltningsmessige årsaker. Den skisserte avgrensningen av området er OK. Oslofjordens friluftsråd oppfordrer til å få ut god informasjon om verneområdet. Dette erfarer de ofte er en ekstra naturopplevelse og gir forståelse for hvorfor et område er vernet og med informasjon om hva som er tillatt/ikke tillat. I tillegg har vi erfart at mange turbrukere med denne kunnskapen blir gode «ambassadører» som ivaretar og ser etter området.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Viken fylkeskommunes avdeling for frivillighet, friluftsliv, idrett og integrering har gitt innspill før varsel om oppstart, og ser at det er tatt hensyn, i form av arealavgrensning, der det i det statlig sikrede friluftsområdet er behov for en del tilrettelegging.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Innspill til Bonn

Språkrådet viser til at Statens stedsnavnregister (SSR) har registrert varierende skrivemåter av navnet (Bonn, Bånn, Bunden, Bunne-). Språkrådet har derfor bedt Kartverket reise navnesak på bruksnavnet Bonn. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnene på verneområdene.

Statsforvalterens kommentar: Tatt til orientering.

Statens vegvesen viser til at området ligger på begge sider av E 134. Denne veien er regulert i reguleringsplan for RV 23 Oslofjordforbindelsen Hurum grense Vassum. Grensene for verneområdet må tilpasses reguleringsplanen, slik at verneområdet ikke blir til hinder for planlagt utvidelse av 134. De ber om å bli kontaktet før endelig grense fastsettes.

Statsforvalterens kommentar: Det er avholdt møte med Statens vegvesen for å se på mulige tilpasninger. Med bakgrunn i Vegvesenets behov knyttet til gjennomføring av den vedtatte utvidelsen av E134, er grensen for foreslått verneområde noe justert. Justeringen medfører at regulert areal som er nødvendig for bygge- og driftsfasen ikke lenger omfattes av verneforslaget. Dette gjelder areal regulert til selve broen, annet veianlegg i tilknytning til vei/bro samt rigg- og anleggsområde. Regulert areal som ikke er nødvendig for bygge- og driftsfasen inngår fortsatt i verneforslaget (del av LNFR2 sør for broen).

NVE informerer om at nettanlegg eid av Elvia AS grenser til det foreslåtte verneområdet. Elvia AS har områdekonsesjon. NVE ber om å inkludere standardbestemmelser som sikrer drift og vedlikehold, inkludert sikringshogst med tilhørende motorferdsel. De ber Elvia AS uttale seg om bestemmelser som omhandler oppgradering og fornyelse.

Statsforvalterens kommentar: Standardbestemmelsene er inkludert i forslaget til forskrift.

Elvia ber om at standardbestemmelsene knyttet til nettanlegg inntas i vernebestemmelsene.

Statsforvalterens kommentar: Standardbestemmelsene er inkludert i forslaget til forskrift.

Innspill til Bonneholet

Språkrådet viser til at Statens stedsnavnregister (SSR) har registrert varierende skrivemåter av navnet (Bonn, Bånn, Bunden, Bunne-). Språkrådet har derfor bedt Kartverket reise navnesak på bruksnavnet Bonn. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnene på verneområdene.

Statsforvalterens kommentar: Tatt til orientering.

Innspill til Godfarfoss

Statkraft ser at en del av verneforslaget går ned mot Pålsbufjorden, og vil for ordens skyld minne om at denne er regulert i forbindelse med Nore-utbyggingen. Det innebærer at

vannstanden kan variere innenfor laveste og høyeste regulerte vannstand. I flomsituasjoner kan vannstanden påvirke terrenget opp til 1 meter over høyeste regulerte vannstand. Statkraft er ikke kjent med at det er problemer med erosjon i området, men må ha retten til å utføre erosjonssikring i strandsonen dersom Statkraft får pålegg om dette fra vassdragsmyndighetene.

NVE viser til at det er flere energi- og vassdragsinteresser som berører det foreslåtte verneområdet Godfarfoss. Blant annet nettanlegg, reguleringsmagasin og vannkraftverk. Deler av området grenser med reguleringsmagasinet Pålbufjord som blir benyttet i forbindelse med kraftproduksjon av vannkraftverket Pålbu. Numedals-Laugens Brugseierforening er regulert av Pålbufjord og Statkraft AS eier kraftverket Pålbu. Det foreslåtte verneområdet ligger også nært Godfarfoss kraftverk som har en tilhørende kraftverkstunnel som går under verneområdet. Godfarfoss Kraft AS eier Godfarfoss kraftverk. NVE ber statsforvalter ta kontakt med kraftverkseiere og brukseierforening for å høre om de har innspill i forbindelse med vern. De ber Numedals-Laugens Brugseierforening, Statkraft AS og Godfarfoss Kraft AS å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt. De ber statsforvalter å ha en tett dialog med Numedals-Laugens Brugseierforening angående bestemmelser i verneforskriften som er nødvendige for å sikre at konsesjonsbestemmelsene er ivaretatt. Statnett SF eier en nettløse som krysser deler av det foreslåtte verneområdet Godfarfoss. Hallingdal Kraftnett AS eier et 24 kV distribusjonsnett som krysser deler av området. Hallingdal Kraftnett AS og Uvdal Kraftforsyning SA har områdekonsesjon. NVE ber om at standardbestemmelsene for nettanlegg blir inkludert i verneforskriften.

Statnett er rettighetshaver innenfor verneforslaget Godfarfoss. Statnett er berørt ved at verneområdet er foreslått opprettet over det klausulerte ryddebeltet for skog/byggeforbudsbelte til de eksisterende 420 kV-ledningene Dagali-Ringerike og Dagali-Nore. Klausuleringsbeltet til hver av de to transmisjonsnettledningene er 40 meter bredt, 20 meter til hver side for senter av ledningen. Klausuleringsbeltet vil bli ryddet for skog med noen års mellomrom. Statnett har anleggskonsesjon etter energiloven til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen, og har ervervet rettigheter til dette gjennom ekspropriasjonsskjønn og minnelige avtaler. I Statnetts rettigheter inngår også retten til å rydde skog, herunder nødvendig felling av trær i sideterreng utenfor ryddebeltet av hensyn til forsyningssikkerheten til ledningen. Av hensyn til nødvendig drift og mulighetene for fremtidig utvikling av transmisjonsnettet ber Statnett om at den delen av den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat som ligger nord for og innenfor klausuleringsbeltet til Statnetts 420 kV transmisjonsnettledninger Dagali Ringerike og Dagali-Nore. Alternativt ber Statnett om at verneområdet grenses ut over ledningene og at den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat, ikke legges nærmere enn 30 meter fra senter av hver av Statnetts 420 kV-ledninger. Altså en utgrensing på totalt 100 meter. Statnett påpeker at verneforskriften må ivareta nødvendige hensyn til drift og utvikling av transmisjonsnettanlegg. Forskriften må gi mulighet for oppgradering og fornyelse av transmisjonsnettledninger (for eksempel heving av spenningsnivå og økning av linetversnitt). Det er videre av stor betydning at det i forskriften gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for tiltak knyttet til drift og vedlikehold av transmisjonsnettanlegg i og inntil verneområdet. Omfanget av slike arbeider innenfor det enkelte naturreservat er lite, men antallet verneområder er stort. En eventuell søknadsplikt for tiltakene vil samlet for Statnett gi et betydelig merarbeid som kan forsinke og komplisere ledningsdriften. Denne type arbeid og tiltak kan være avgjørende for forsyningssikkerheten for

strøm til samfunnet. I forbindelse med bygging og drift av ledninger er det etablert kjøretraseer for terrengkjøretøy frem til ledningstrase og høyspentmaster. Disse traseene brukes i forbindelse med motorisert transport ved drift og vedlikehold av ledningen. Hyppigheten og omfanget av slik transport er beskjedent, men helt nødvendig. Statnett ber om at disse traseene, sammen med ledningens skogryddebelte, tas inn i vernekartet. Videre at det gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for motorisert ferdsel etter konkrete traseer slik som vedtatt i *kongelig resolusjon av 23.06.2020, saksnr. 19/3624 om vern av Rupefjell og Selslinatten naturreservat i Notodden kommune i Vestfold og Telemark fylke og Kongsberg kommune i Viken fylke. Ved motorisert transport med lettere beltekjøretøy på snødekt og frossen mark må det være mulig å fravike fastsatte traseer når dette er nødvendig av hensyn til fremkommelighet og sikkerhet. Denne typen transport vil ikke påvirke verneformålet negativt. Det bemerkes at Statnett benytter droner og helikopter til inspeksjon av anleggene, og at droner og helikopter også kan bli benyttet til arbeid i forbindelse med vedlikehold, feilsituasjoner eller havari. Det bes derfor om at nødvendig arbeid med drone og helikopter, herunder landing, gis et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i verneforskriften. Dette er aktiviteter som ikke er i konflikt med verneformålet for skogområdet. Statnett ber om å få være høringspart i det videre verneplanarbeidet.

Statsforvalterens kommentar: Vi er kjent med at Pålsbufjorden er regulert. Skulle det vise seg å være hensiktsmessig, etter en helhetlig samfunnsmessig og naturvernmessig vurdering, med erosjonssikring i det vernede partiet i strandsonen langs Pålsbufjorden, så antar vi at verneområdeforvaltningen vil åpne for dette iht. verneforskriftens § 8. Vi har videre grenset ut eksisterende 420 kV gjennom en åpning i vernekartet som skal være tilstrekkelig. Vi har i tillegg lagt til et generelt unntak fra vernebestemmelsene: «*k. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg inntil verneområdet*» og et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene: «*e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg inntil verneområdet. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten*».

Innspill til utvidelse av Trillemarka-Rollagsfjell

Språkrådet har ingen merknader, men anbefaler å droppe bindestreken og heller skrive Trillemarka og Rollagsfjell. Dette var også Språkrådets anbefaling da området var på høring i 2017.

Statsforvalterens kommentar: Vi viser til at Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er et eksisterende verneområde med et innarbeidet navn og en grafisk profil. Vi merker oss anbefalingen fra Språkrådet til navnet av nye verneområder, men mener det ikke er ønskelig å endre navnet på dette verneområdet gjennom utvidelsen.

Forsvarsbygg ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. De ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.

Statsforvalterens kommentar: Verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble til gjennom en omfattende prosess i samarbeid mellom lokale og sentrale etater. Gjennom denne

verneprosessen ønsker vi primært en utvidelse, og ikke endringer i forskriften ut over det som er helt nødvendig. Vi forslår derfor ikke å ta inn unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy.

Gunnar Solberg har sendt uttalelse og utdypet dette i telefonsamtale og e-poster. Han påpeker at det går traktorvei fra rundkjøringen innenfor Bjønneholet til driftshusværet ved Torbjørnstjørn (Kløvdalsveien), og det går traktorvei fra skogsbilvei ved Bjønneholet seter og inn Pipetjønndalen. Disse er eneste tilkomst til tre bakenforliggende eiendommer. Veiene er svært viktige å kunne bruke uten noen ulempe med tanke på fiske/kultivering, skogsdrift og beite. De må kunne brukes, vedlikeholdes, ryddes og oppgraderes for å tåle større nedbørsmengder og dagens hogstutstyr. Kostnadene til vedlikehold av veiene blir økt for naboene da det er forventet at bidragsyterne som vurderer frivillig vern vil falle fra samarbeidet om veien. Fra deler av de bakenforliggende eiendommene vil det være naturlig å transportere tømmer og utstyr i terrenget utenom traktorvei over foreslått vernet areal. Transporten blir ca. 1 km lengre enn nødvendig hvis en skal benytte traktorvei, det er dermed uøkonomisk og lite hensiktsmessig. Det må være mulig med motorferdsel med bil for tilsyn av storfe på beite. Ifølge forskrift om storfe skal det være tilsyn daglig, dagens forvaltning tillater 15 turer/år. Vernebestemmelser og avgrensning må tilpasses slik at det ikke blir noen ulemper for naboer av de vernede eiendommene. Forskriften må tilpasses slik at naboene ikke påføres noen form for ulemper i forhold til i dag, hvis ikke må de skaffes annen tilsvarende adkomst til eiendommene, eller ulempene må erstattes full ut. Gunnar Solberg lister opp noen naboer som må være orientert videre i prosessen.

Statsforvalternes kommentar: Dagens verneforskrift sier i § 4 nr. 10 at vernet ikke er til hinder for vedlikehold av bygninger, veier og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet og som er listet opp og kartfestet i forvaltningsplanen. Med «vei» menes både bilvei og traktorvei. De to traktorveiene på gbnr. 44/2 kan dermed vedlikeholdes, og de vil bli tatt inn i forvaltningsplanen når den oppdateres. Oppgradering, utvidelse eller omlegging av vei er ikke tillatt.

Dagens forskrift åpner for at det kan gis dispensasjon for transport av varer, materialer, utstyr og ved til hytter og setre. Men det er ingen bestemmelser om motorferdsel for drift av bakenforliggende skog, så vi foreslår i denne høringen at det tas inn et nytt punkt som åpner for motorferdsel på de to traktorveiene på kommunens eiendom, gbnr. 44/2, i forbindelse med drift av bakenforliggende skog. Motorferdsel utenom eksisterende traktorveier eller opparbeiding av nye traktorveier er ikke ønskelig. Bruk og eierandeler i en vei er i utgangspunktet en privatrettslig sak mellom de ulike andelseierne i veien. Når det gjelder økonomiske tap som følge av vern, kan det rent formelt ikke tas stilling til om dere er erstatningsberettiget før et eventuelt vern er vedtatt. Hvis naboene etter vernevedtak mener de har lidd et økonomisk tap på grunn av vernet, kan de fremme krav om erstatning jf. § 50 i naturmangfoldloven.

Motorferdsel for tilsyn med dyr på beite: Verneforskriften sier at det er tillatt med nødvendig motorferdsel på eksisterende veier definert i forvaltningsplan i forbindelse med tilsyn med husdyr på beite. Forvaltningsplanen utdyper dette og sier at med «nødvendig motorferdsel» forstås inntil 15 turer for en beitesesong. Statsforvalteren vil bemerke at forvaltningsplanen skal ha veiledende retningslinjer, men den er ikke rettslig bindende. Det vil derfor være mulig å gjøre en konkret vurdering dersom dette skulle bli aktuelt.

Vedlikehold av traktorvei: Dagens verneforskrift sier i § 4 nr. 10 at vernet ikke er til hinder for vedlikehold av bygninger, veier og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet og som er listet opp

og kartfestet i forvaltningsplanen. Med «vei» menes både bilvei og traktorvei. De to eksisterende traktorveiene på gbnr. 44/2 vil bli tatt inn i forvaltningsplanen når den oppdateres, og de vil da kunne vedlikeholdes. Hvis det er behov for vedlikehold før forvaltningsplanen er formelt oppdatert, vil det bli gitt tillatelse etter søknad. Oppgradering, utvidelse eller omlegging av vei vil ikke være tillatt.

Angående kostnader til vedlikehold av veiene: bruk og eierandeler i en vei er i utgangspunktet en privatrettslig sak mellom de ulike andelseierne i veien.

Motorferdsel i forbindelse med drift av bakenforliggende skog: Dagens forskrift åpner for at det kan gis dispensasjon for transport av varer, materialer, utstyr og ved til hytter og setre, § 5 punkt 12 d, men det er ingen bestemmelser om motorferdsel for drift av bakenforliggende skog. Vi foreslår i denne høringen at det tas inn et nytt punkt som åpner for motorferdsel på de to traktorveiene på kommunens eiendom, gbnr. 44/2, i forbindelse med drift av bakenforliggende skog.

Gunnar Solberg tar også opp muligheten for transport på tvers, utenom traktorveien, for å spare kjørelengde. Motorferdsel i terrenget for drift av bakenforliggende skog eller opparbeiding av nye traktorveier er ikke ønskelig i vernet område, og det vil ikke være aktuelt å åpne for transport av tømmer eller utstyr utenom eksisterende traktorveier. Dette ville gått over en annens eiendom som frivillig er meldt inn til vern.

Motorferdsel for tilsyn med dyr på beite: Verneforskriften sier at det er tillatt med nødvendig motorferdsel på eksisterende veier definert i forvaltningsplan i forbindelse med tilsyn med husdyr på beite. Forvaltningsplanen utdyper dette og sier at med «nødvendig motorferdsel» forstås inntil 15 turer for en beitesesong. Statsforvalteren vil bemerke at forvaltningsplanen har veiledende retningslinjer, men den er ikke rettslig bindende. Så vidt vi kjenner til har storfebeite og behov for daglig tilsyn ikke vært diskutert i forvaltningen av naturreservatet. Dersom dette skulle bli aktuelt kan forvaltningsstyret vurdere den konkrete saken.

Eventuell erstatning: Før et eventuelt vern er vedtatt kan det ikke tas stilling til rent formelt om dere er erstatningsberettiget. Hvis naboene etter vernevedtak mener de har lidd et økonomisk tap på grunn av vernet, kan de søke om erstatning, jf. § 50 i naturmangfoldloven.

Innspill til utvidelse og sammenslåing av Fjella og Burumtjern

Interessegruppa Mer Villmark Nå (IMVN) er positive til en økt utvidelse og sammenslåing av Fjella og Burumtjern. Større verneområder gir bedre kvalitet på verneområdet og mange livsformer trenger store og sammenhengende leveområder. IMVN har innspill til utvidelse av Fuglemosehøgda naturreservat som også ville gitt kortere avstand mellom Fjella-Burumtjern, Gyrihelleren og Fuglemosehøgda naturreservater. Dette muliggjør bedre utveksling av arter mellom områdene.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Rakkestad Energi AS viser til NVE sin oppfordring om å uttale seg. De bekrefter at planlagte verneområder ikke kommer i konflikt med infrastruktur eller framtidige planer i sitt konsesjonsområde.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Innspill til utvidelse av Smihagen

Språkrådet har ingen merknader til at navnet videreføres på det utvidede verneområdet. Språkrådet er usikker på om Smihagen eller Smiehagen er riktig skrivemåte. Det går en tunnel under verneområdet som har navnet Smiehagen. Språkrådet ber Kartverket gi beskjed dersom det er behov for å samordne navn på tunnelen og verneområdet.

Statsforvalterens kommentar: Tatt til orientering.

NVE viser til at det er ingen energi- og vassdragsinteresser i selve foreslåtte utvidelse, men det går et nettanlegg gjennom eksisterende naturreservat. Eksisterende verneforskrift for Smihagen har ikke standardbestemmelser knyttet til nettanlegg. NVE ber om at standardbestemmelsene for nettanlegg blir inkludert i verneforskriften for Smihagen naturreservat. Vi ber statsforvalter å ta kontakt med Statnett SF slik at de får mulighet til å uttale seg om hvorvidt vern kommer i konflikt med nettanlegget.

Statsforvalterens kommentar: Statnett SF er høringspart i verneprosessen. I forbindelse med utvidelsen foreslås en oppdatering av forskriften for hele verneområdet, hvor standardbestemmelsene er inkludert.

Elvia har anlegg innenfor verneområdet. Elvia ber om at standardbestemmelsene knyttet til nettanlegg inntas i vernebestemmelsene.

Statsforvalterens kommentar: I forbindelse med utvidelsen foreslås en oppdatering av forskriften for hele verneområdet, hvor standardbestemmelsene er inkludert.

3.2.2 Innspill til oppstartsmelding av 1. april 2022 (Melåa og Høgsmåsan og Geitåsen)

Generelle merknader:

BaneNOR har ingen merknader til oppstartsmeldingen

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Forsvarsbygg har ingen merknader til oppstartsmeldingen

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Statens vegvesen har ingen merknader til oppstartsmeldingen.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Norges Vassdrag og Energidirektorat (NVE) kjenner ikke til at det er energi- og vassdragsinteresser i områdene Melåa eller Høgsmåsan og Geitåsen.

Statsforvalterens kommentar: tatt til orientering.

Landbruksdirektoratet opplyser at det tydelig må komme frem hvorvidt området nyttes i landbrukssammenheng. Verneforskriftene bør legge til rette for eventuell landbruksaktivitet med tilhørende tiltak. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i forskrift, må dette begrunnes i høringen. For alle landbruksrelaterte tiltak må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Statsforvalterens kommentar: I alle de aktuelle områdene er beiting tillatt, og det er generelt tillatt med uttransport av syke og skadde bufe.

Innspill til Melåa:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) påpeker at deler av området Melåa berører grusforekomsten Melåtangen som er vurdert til liten betydning av NGU.

I en generell kommentar påpeker DMF at selv områder som i dag ikke er vurdert som viktige, kan bli viktige i fremtida. Det må derfor innhentes mer informasjon om forekomstene og innarbeides vurderinger av konsekvensene for tilgangen til ressursene som følge av vern i det videre arbeidet med verneprosessen.

Statsforvalterens kommentar:

Vern av Melåa vil medføre at uttak av den delen av grusforekomsten som ligger innenfor verneforslaget ikke vil være mulig i fremtiden. Vår vurdering er at en mindre viktig grusforekomst ikke kan få konsekvenser for vern av et naturområde med store verneverdier.

Melåveien, ved leder Rolf Fure skriver at vern av Melåa vil svekke inntektsgrunnlaget for skogsveien Melåveien. Som kartet viser går den fra Abbotjern og nedover mot bygda og Tyrifjorden. De opplyser om at mesteparten av skogen til Jon T. Rykkje sogner driftsmessig til Melåveien, at han også er medlem i veien, og at det må forventes at han melder seg ut ved en verving. Dette gir større kostnader til de andre eierne av veien. Veien får også et tap av tømmeravgift fra skogen. Arealet på midten, tilhørende Wenche Saupstad, ligger ved en stikkvei som går over Melåa fra Melåveien. Mesteparten av dette arealet sokner også til Melåveien med de samme konsekvenser som for skogen til Jon T. Rykkje. Verving av det nederste arealet (mot bygda) har ingen konsekvenser for Melåveien. På bakgrunn av disse opplysningene søker Melåveien om erstatning for de ulempene en verving gir for Melåveien.

Statsforvalterens kommentar:

Eiere eller rettighetshavere som får økonomiske tap som følge av vern, kan ha rett til erstatning fra staten, jevnfør naturmangfoldlovens §50. Rettighetshaverne kan fremme krav til erstatning etter at det er fattet vedtak om vern. Bruk og eierandeler i en driftsvei, er i utgangspunktet en privatsrettslig sak mellom veiens andelseiere.

Språkrådet har ingen merknader for Melåa. Navnet er dekkende for området, og Melåa er tilrådd skrivemåte for bekkenavnet i SSR.

Statsforvalterens kommentar: Tas til orientering.

Viken fylkeskommune sier naturvern som hovedregel er positivt for friluftslivet, men det bør ikke innføres unødvendige innskrenkninger i allemannsretten, eventuelle innskrenkninger må være begrunnet i formålet med vernet. Skilt som angir grenser for verneområdene bør ha informasjon om aktuelle restriksjoner, en QR-kode vil kunne hjelpe på informasjonen. **Melåa:** Finnemarka er registrert som svært viktig friluftslivsområde. Tre teiger vil kunne vanskeliggjøre informasjon om området i marka. En sammenhengende teig vil kunne lette info til besøkende.

Statsforvalterens kommentar:

Verneforslaget for Melåa er endret siden oppstart. I sin nåværende form består området av to teiger som kun er adskilt av en smal veitrasé. Vi mener at den nye avgrensningen således imøtekommer fylkeskommunens innspill.

Innspill til Høgsmåsan og Geitåsen

Gjerdrum statsallmenning peker på at verneforslaget for Høgsmåsan og Geitåsen berører Statsallmenningen som forvalter bruksretter som bl.a. beite, jakt, fiske og friluftsliv. Statsallmenningen påpeker at de i likhet med tidligere verneprosesser, er utelatt fra høringen. De legger derfor til grunn at en eventuell verneforskrift ikke legger begrensninger for deres ansvarsområder.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) har innspill til Høgsmåsan og Geitåsen. NOA mener det er positivt at utvidelsen gir en mer naturlig arrondering av Høgsmåsan og myras kantsoner, men påpeker at utvidelsen i øst burde vært forlenget sørover mot sørøstre hjørne for å inkludere tilgrensende gammelskog og gi bredere buffer/kantsone også her. I likhet med Ramndalen har NOA gjennom egen kartlegging tidligere registrert at Geitåsen innehar verneverdier som friluftslivsområde etter markaloven § 11, vurdert av NOA til verdi *(*). Verneforslaget for Geitåsen befinner seg innenfor NOAs verneforslag etter markaloven. NOA er glade for at den naturfaglige utredningen finner at området også innehar viktige naturverdier og har verneverdi etter naturmangfoldloven. Sør for Høgsmåsan og øst for Geitåsen, avgrenset av skogsbilveiene mot sør og øst, finnes områder med eldre gran- og furuskog hvor særlig de nordre delene nærmest Høgsmåsan kunne vært inkludert for å gi større sammenheng mellom Geitåsen og Høgsmåsan. Her finnes også områder påvirket av nyere hogstinngrep, men kun mindre partier fremstår som monoton kulturskog. Gjennomgående tilsier skogstrukturen i de påvirkede områdene et stort restaureringspotensial

uten behov for skjøtselstiltak slik at området som helhet ville styrket verneverdiene i Geitåsen-Høgsmåsan på sikt.

Viken fylkeskommune sier naturvern som hovedregel er positivt for friluftslivet, men det bør ikke innføres unødvendige innskrenkninger i allemannsretten, eventuelle innskrenkninger må være begrunnet i formålet med vernet. Skilt som angir grenser for verneområdene bør ha informasjon om aktuelle restriksjoner, en QR-kode vil kunne hjelpe på informasjonen. Høgmosan og Geitåsen: Blåmerkede stier med stor trafikk i området. Området er kartlagt i Gjerdrum som svært viktig. Lillestrøm har ikke gjennomført kartlegging.

Språkrådet gjør oppmerksom på at navnet på det eksisterende naturreservatet ikke er registrert i SSR. *Høgsmåsan* er vedtatt skrivemåte for naturnavnet, og det er dermed denne skrivemåten som må brukes i navnet på naturreservatet. Skrivemåten *Geitåsen* er grei (eneste godkjente skrivemåte i SSR). Språkrådets tilråding for navnet på det utvidede naturreservatet er *Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat*.

Statsforvalterens kommentar:

Vernet vil ikke legge begrensninger på statsallmenningens aktiviteter utover på skogbruk. Vi vil også sjekke at riktig adresse er oppgitt for Gjerdrum Statsallmenning. Naturvernforbundet i Oslo og Akershus har gode forslag til grenser. Vårt forslag til arrondering følger av tilbudet om frivillig vern fra grunneierne og justert iht. vår vurdering av vernekvalliteter og etter drøfting med grunneierrepresentanten. Vernegrensene vil skiltes med løveskilt ved større stier/løyper inn i området. Det kan være en god ide' å også bruke QR-kode. Vi vil foreslå navnet Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat.

4. Endringer etter oppstart av verneplan

Navneendringer

Høgsmåsan og Geitåsen: Ved oppstart av verneplan brukte vi skrivemåten Høgsmosan og Geitåsen. På bakgrunn av innspill fra Språkrådet er navnet endret til Høgsmåsan og Geitåsen.

Grenseendringer

I *Bonn* er det gjort en mindre justering av grensen siden varsel om oppstart. Endringen er gjort for å tilpasse grensa til den vedtatte utvidelsen av E134. Arealet som er grenset ut er på ca. 4 daa.

Det er lagt til et betydelig areal i tilbudsområdet for Melåa etter melding om oppstart. Det er tilbudt et større areal på eiendom 9/5, som gjør at det nye tilbudsområdet henger sammen i større grad, og er bedre arrondert enn ved oppstart. Tillegget er på ca. 28 daa.

Ved Fjella og Burumtjern er det gjort mindre justeringer av grense i tillegg til at noe gammel skog ved Haugstenhøgda er inkludert i forslaget, og noe ungskog og hogstfelt er grenset ut.

Høgsmåsan og Geitåsen. Her er det tatt ut noen kantområder med yngre skog nord, nordvest og øst for eksisterende naturreservat og et relativt nytt hogstfelt på 50/3 vest for søndre del av Høgsmåsan. Det er også lagt til noe øst for hogstfeltet som ble tatt ut og noe helt i sør. Det er relativt sett mindre endringer.

Godfarfoss. Det er små endringer, men eksisterende 420 kV linje er i helhet tatt ut av verneflaten, og vi har begrenset antall knekkpunkter ved å bruke mer rette linjer.

5. Konsekvenser av vern

Ved opprettelse av verneområder beholder grunneier eiendomsretten, men det legges restriksjoner på hvilke aktiviteter og tiltak som kan gjennomføres i verneområdet. Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfoldloven. I naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene. Verneforskriftene innebærer et generelt forbud mot hogst, bygge- og anleggsvirksomhet og motorferdsel. Det er variasjoner i restriksjonsnivået i verneforskriftene for områdene. Dette avhenger av områdets vernekvaliteter, brukerinteresser, eksisterende tilrettelegging, anlegg og innretninger. Det vises for øvrig til verneforslaget for det enkelte området.

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndigheten i verneområdet. Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for de fleste verneområder, men myndigheten er i noen tilfeller delegert til kommunen.

I hovedsak er det den naturlige dynamikken som skal bestemme utviklingen i reservatene, og Statsforvalteren vurderer derfor at behovet for skjøtsel i hovedtrekk vil være begrenset. Behov for forvaltningsplan og skjøtsel vil for øvrig bli vurdert fortløpende etter eventuelt vern, og ved behov vil det bli søkt om midler fra Miljødirektoratet på vanlig måte.

6. Høring

I det følgende er hvert av verneforslagene kort beskrevet med informasjon om området generelt, verneverdier og andre interesser. Det er også vedlagt konkrete forslag til verneforskrifter og kart med forslag til vernegrenser.

Foreliggende forslag til verneområder og vernebestemmelser er utarbeidet på bakgrunn av de naturfaglige registreringene, dialog med grunneiere og innspill ved melding om oppstart. Forskriftene og avgrensingene som sendes på høring er omforent med grunneierne, men både forskrift, avgrensing og kart vil være gjenstand for videre drøftinger under høringen.

Alle som måtte ønske det, kan komme med en uttalelse til verneforslagene. Statsforvalteren ber spesielt om synspunkter på:

- Områdenavn – her ber vi spesielt om innspill på forslaget Godfarfossen
- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i forskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Forskriftene og eventuelle merknader til spesielle forhold i det aktuelle området. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Avgrensing av områdene
- Eventuelle behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Med bakgrunn i innkomne merknader og opplysninger, samt drøftinger med grunneierne, vurderer Statsforvalteren behovet for å justere verneforslagene. Det tas deretter sikte på å oversende Statsforvalterens endelige verneforslag til Miljødirektoratet i februar 2022.

Frist for å avgi uttalelse er 15. januar 2024. Uttalelser sendes skriftlig på e-post til sfovpst@statsforvalteren.no eller i brev til Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 Moss.

7. Verneforslag

7.1 Tresvika og Brattholmen naturreservat, Hvaler kommune

Kommune: Hvaler

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: ca. 265 daa

Berørte eiendommer: Hvaler kommune: 27/8 og 28/78.

Verneforslaget ligger sør og sørøst for Makø på Nordre Sandøy i Hvaler kommune. Utredningsområdet består av to adskilte delområder, der store deler av Brattholmen utgjør en del, og Tresvika og området nordover, den andre delen. like vest for Oslo lufthavn Gardermoen. Det består av en stor ravinedal på østsiden av elva Sogna, og inkluderer flere sideelver. I sør grenser verneforslaget til Romerike landskapsvernområde.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med vern av området er å bevare et område som har særskilt betydning for biologisk mangfold med spesielle naturtyper i form av gammel kystskog, med tilhørende naturlig plante- og dyreliv. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Områdene har en god del skrinn furuskog stående på svaberg. Mellom disse forekommer det gjerne blandingsskoger. Sandstrender med bakenforliggende furuskog på antatt sandjord finnes også, samt noen små arealer med svartorstrandskog. De største kvalitetene ved området er kombinasjonen av områdets beliggenhet og forekomsten av lite påvirket skog med en del dødvedkvaliteter og strandnatur. Området har et godt potensial for rødlistede arter knyttet til dødved og strandlokaliteter, og da særlig blant insekter. Også undersøkelser på insektmangfoldet ved Makø i 2018 tilsier at Tresvika og Brattholmen burde huse en del rødlistede insekter knyttet til dødvedelementer eller strandlokaliteter.

Mangeloppfyllelse

Brattholmen-Tresvika vil i middels grad bidra til inndeckning av mangler i skogvernet. Området dekker i første rekke opp generelle mangler med areal av lavlandsskog, en del biologisk gammel skog og en del høybonitetsskog. Naturtypelokalitetene er for små for å oppnå en mangeloppfyllelse, og området får derfor lav mangeloppfyllelse på mangelnaturtyper.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Området er et statlig sikra friluftsområde. Noen arealer på eiendommen holdes utenfor verneforslaget, slik at det friere kan vedlikeholdes/tilrettelegges for friluftsliv i disse områdene. Vedlagte kart viser forslag til grenser for området.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert kulturminner innenfor verneforslaget.

Inngrepsstatus og andre interesser

Delområdene er sikret som statlig sikret friluftslivsområde. I dag brukes områdene stort sett av besøkende til bading og strandbaserte aktiviteter, som utfartsområde med båt og enkelt turområde. Aktiviteten er størst i sommerhalvåret, og de aller fleste bruker sandstrandområdene inne i Tresvika. Der er det tilrettelagt med bord, bål plass og en utedo. Den foreslåtte avgrensningen har tatt hensyn til eksisterende og fremtidig tilrettelegging for det enkle friluftslivet i Tresvika og bukta rundt, og syd på Brattholmen.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.2 Bonn naturreservat, Frogn kommune

Kommune: Frogn

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: ca. 108 daa

Berørte eiendommer ved utvidelsen: 38-39-40/1 og 41/1

Bonn er en fuktig, lavereliggende bekkedal innerst i Bunnefjorden. Verneforslaget er delt i to der E134 krysser i bru over bekkedalen.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særskilt betydning for biologisk mangfold i form av en bekkedal med eldre granskog rik på død ved og et interessant arts mangfold knyttet til død ved.

Området består av en bekkedal med til dels bratte lisider. Vegetasjonen varierer mellom rike partier i dalbunnen til fattigere vegetasjonstyper oppover i lisidene. Skogen er i hovedsak eldre granskog med innslag av boreale og edle lauvtrær. Treslagvariasjonen er stor, her inngår de fleste treslag man kan forvente å finne i regionen. Det interessante arts mangfoldet er primært knyttet til de store mengdene med stående og liggende død ved i ulike nedbrytningsstadier. De største naturverdiene i området er knyttet til partier dominert av eldre- og død ved rik granskog.

Arts mangfoldet er stort, med mange funn av til dels høyt rødlistede arter, særlig sopparter knyttet til død ved. er primært knyttet til stor forekomst av død ved i ulike nedbrytningsstadier.

Området anses som regionalt viktig (**).

Mangeloppfyllelse

Verneforslaget vil bidra til å fylle mangler i skogvernet knyttet til høybonitetsskog i lavlandet og biologisk gammel skog.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Vedlagte kart viser forslag til grenser for området. Etter varsel om oppstart er det i samarbeid med Statens vegvesen gjort en mindre justering av grensen for å tilpasse til den vedtatte reguleringsplanen for utvidelse av E134. Justeringen medfører at regulert areal som er nødvendig for bygge- og driftsfasen ikke lenger omfattes av verneforslaget. Dette gjelder areal regulert til selve broen, annet veianlegg i tilknytning til vei/bro samt rigg- og anleggsområde. Regulert areal som ikke er nødvendig for bygge- og driftsfasen inngår fortsatt i verneforslaget (del av LNFR2 sør for broen). Arealet som er grenset ut er på ca. 4 daa.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert kulturminner innenfor verneforslaget.

Inngrepsstatus og andre interesser

Brukerinteressene i området er knyttet til skogbruk. Bekkedalen inngår i hensynssone friluftsliv Frogmarka i kommuneplanen, men ingen stier er registrert innenfor verneforslaget og området er lite egnet til ferdsel/friluftsliv/rekreasjon.

Det foreslåtte naturreservatet grenser mot en kraftledning i nord. I den sørlige delen går E134 på bru gjennom verneforslaget. I NGU's kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.3 Bonneholet naturreservat, Frogn kommune

Kommune: Frogn

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 291 daa

Berørte eiendommer: 38-39-40/1

Bonneholet er et lavereliggende gammelskogsområde med stor topografisk variasjon på vestsiden av Bunnefjorden. I nord grenser verneforslaget til Knardal hyttefelt.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særskilt betydning for biologisk mangfold og som inneholder truet og sjelden natur i form av høgstaudeedelløvskog, svartorsumpskog og frisk edelløvskog.

Området består av et platå samt en bratt lise med rasmarkpartier ned mot sjøen. Deler av området domineres av rike og produktive vegetasjonstyper, mens det i noen av lisdene og på platået også er skrinne og fattige vegetasjonstyper. I de lavereliggende områdene finnes partier med sumpskog. Stedvis er det store mengder død ved, både stående og liggende. Skogen er i hovedsak middels gammel, men det finnes også partier med både eldre og noe yngre skog. Området har stor treslagsvariasjon, her forekommer de fleste treslag man kan forvente å finne i regionen. Flere gamle grove eiker finnes i en lise, enkelte med hulheter. Det er registrert flere rødlistede naturtyper og gjort en rekke funn av rødlistede arter, først og fremst sopp.

De største naturverdiene i området er knyttet til partier dominert av eldre og død ved-rik granskog, grov eik og partier med edelløvskog. Området anses som regionalt viktig (**).

Mangeloppfyllelse

Verneforslaget vil bidra til å fylle mangler i skogvernet knyttet til høybonitetsskog i lavlandet og biologisk gammel skog.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Langs vannkant følges matrikkelført høyeste regulerte vannstand. Vedlagte kart viser forslag til grenser for området.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert kulturminner innenfor verneforslaget, men det har tidligere vært en boplass på stedet England med to bygninger og noe dyrket mark. Av dette er kun en ruin av den ene bygningen igjen.

Inngrepsstatus og andre interesser

Interessene i verneforslaget er knyttet til skogsdrift, friluftsliv og jakt/fiske. Det går blåmerket sti gjennom verneforslaget og området er et naturlig nærturterreng for Knardal hyttefelt. I NGU's kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.4 Godfarfoss naturreservat, Nore og Uvdal og Hol kommuner

Kommune: Hol og Nore og Uvdal

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 9704 daa

Berørte eiendommer: Hol kommune: 101/1, 101/3, 102/1 og 104/1. Nore og Uvdal kommune: 35/19, 36/1, 38/1, 39/3, 39/6, 40/3, 40/5, 44/4, 44/5, 44/12 og 45/1, 45/1, 45/3 og 46/3 og 56/11.

Området ligger ved sørsiden av Pålsbufjorden, øst for Dagali. I forbindelse med konsesjonskrav knyttet utbygging av Godfarfossen, ble området undersøkt for biologisk mangfold. Skogen i området har høye verneverdier ved at den består av gammel furuskog i naturskogsfase. Området er høytliggende, fattig og med et kontinentalt klima. De store verdiene knyttes til at skogen er svært gammel og sakte voksende. Det har for disse skogsområdene vært en lang kontinuitet som gjør at arter knyttet til slike substrat og livsmiljø har overlevd. Det er registrert flere hundre funn av rødlistete arter og minst 18 gammelskogstilknyttede rødlistearter etter ny rødliste for 2021. Gammel furunaturskog med god kontinuitet og brannpåvirkning over større areal er sjeldent både i Norge og internasjonalt.

Området ansees som nasjonalt viktig (***)

Kraftstasjonen med tilknyttet infrastruktur er under etablering og grensene for dette anleggsområdet er ikke tatt inn i offentlig kartverk, men et naturreservat vil legges utenom områder med nye inngrep. Tilsvarende er det noen nye hogster som er grenset ut. Veien på sørsiden av Pålsbufjorden går gjennom området.

Verneformål og verneinteresser

Vi foreslår følgende verneformål: «... å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel brannpåvirket furuskog i naturskogsfase. Området er spesielt som et lite påvirket storområde, hvor artsfunnene vitner om svært lang kontinuitet. Videre er formålet å bevare et område som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det har et rikt arts mangfold med flere sjeldne, sårbare og truede arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem».

Tidligere plukkhogget naturskog dominerer skogbildet. Intensiteten av tidligere hogstinngrep varierer noe over eiendommene og ut fra skogens produktivitet og tilgjengelighet. Gjennomgående er det svært stor tetthet av gamle furutrær. Trær på 2-300 år er vanlige. Kelo-elementer (barkløse dødvedelementer av furu bestående av hard kjerneved) av stående død furu er svært vanlig i hele området, enten som høystubber (flere etter tidligere vinterhogster) eller stående som hele trær. Liggende død ved er mer spredt og flekkvis fordelt, men har uvanlig god kontinuitet totalt sett, og alle nedbrytningsstadier er representert. Små til midlere dimensjoner dominerer, men de fleste av kelo-kvalitet. Hele arealet er sterkt preget av gjentatte skogbranner de siste hundreårene, der brannlyrer er svært vanlig på levende trær og kelo-gadd, samt synlige kullrester finnes på svært mange stubber og læger.

Skogstrukturen, brannhistorikken, landskapet, kontinuiteten og naturgrunnlaget (sandfurskog og kontinentalitet) er alle faktorer som gir et stort potensial for krevende furuskogsarter. Både tilknyttet kontinuitetskrevende gammelskogsarter og tilknyttet markboende sandfurskogssopper.

Mangeloppfyllelse

Trolig dreier dette seg om et storområde av furunaturskog, som oppfyller noen mangler ved dagens skogvern. Av generelle mangler trekker den biologiske kartleggingen frem forekomst av biologisk gammel skog og mulig storområde. trekkes frem. Av regionale mangler for Buskerud inngår mangelen gammel furuskog. Samlet vil vern av området gi mangeloppfyllelse.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Vedlagte forslag til kart viser forslag til grenser for området.

Deler av verneforslaget er arrondert rundt nye hogster i området. Andre aktuelle grunneiere har ikke ønsket å tilby areal for vern. Det er ett område nord for Godfarfoss på gnr. 104/1 som også inngår i vernet og dette avgrenses av eiendomsgrensene i vest og nordøst, av Godfarfossen i sør og av eksisterende kraftlinje og vei i nordvest.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert kulturminner innenfor utvidelsesforslaget.

Inngrepsstatus og andre interesser

Området grenser mot regulert område til Godfarfoss kraft AS, 420 kV kraftlinje og deler av vei gjennom området i nord. Det grenser også inntil deler av Pålsbufjorden og Godfarfossen i nord. I sør går området opp om trent så høyt som furubestandene går. Ellers grenser området til naboeiendommer som enten ikke har vernekvaliteter grunnet hogst, eller som ikke ønsker vern på sine eiendommer.

I NGU's kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk.

Interessene i utvidelsesforslaget er knyttet til skogsdrift, jakt, fiske og friluftsliv.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanene.

7.5 Melåa naturreservat, Modum kommune

Kommune: Modum

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: Ca. 409 daa

Berørte eiendommer: 9/7, 9/5, 10/1,2,12.

Melåa ligger i de bratte nordvendte liene langs Modumveien på sørsiden av Tyrifjorden. Tilbudsområdet består av variert, kalkrik skog i og rundt bekkekløfta som dannes av elva Melåa, der den renner fra Finnemarka og ut i Tyrifjorden.

Verneformål og verneinteresser

Nordre del av det tilbudte området er registrert som ulike naturtypelokaliteter i forbindelse med edelløvskogskartleggingen i 2013. Søndre del av området er registrert som et større livsmiljø gjennom miljøregistreringer i skog (MiS). I hele tilbudsområdet er det registrert et svært stort artsmangfold og stor tetthet av truede arter knyttet til død ved, gammelskog og kalkrik grunn.

Bekkekløfta i nordre del av området er kartlagt som bekkekløft med verdi A (svært viktig). I beskrivelsen fremgår det at lokaliteten er en mosaikk av flere rødlistede naturtyper som kalkgranskog, rik edelløvskog, og kildeskog. Høyt kalkinnhold, stort artsmangfold og tetthet av død ved er en fellesnevner for naturtypene i kløfta, som også har innslag av kalkberg, rasmark og fossesprøytoner.

Vest for bekkekløfta er det registrert en svært viktig naturtypelokalitet med den rødlistede naturtypen kalkgranskog (VU). Kalkgranskog er en av 16 naturtyper som følges opp gjennom oppfølgingsplan for trua natur. Områdevern er nevnt som hovedvirkemiddel i beslutningsgrunnlaget for kalkgranskog. Ut fra beskrivelse og artsfunn i den sørlige delen av tilbudsområdet, er det grunn til å tro at også denne delen domineres av kalkgranskog.

I nedre, nordvestre del av tilbudsområdet er det kartlagt en rik edelløvskog dominert av or og ask. Lokaliteten er gitt B-verdi (viktig), og deler av lokaliteten faller inn under definisjonen av den rødlistede naturtypen kilde-edelløvskog (VU) som nylig er inkludert blant de 16 naturtypene som følges opp gjennom oppfølgingsplan for trua natur.

Tilbudsområdet sør for skogsbilveien ble ikke undersøkt i forbindelse med edelløvskogskartleggingen i 2013. Her er det imidlertid registrert en mengde rødlistede og truede arter som er knyttet til kalkrik grunn, og som indikerer mye av de samme naturtypene som er registrert nord for skogsbilveien. Mesteparten av dette området er kartlagt som et viktig livsmiljø (MiS) av typen rik bakke. Data fra skogbruksplanen viser at dette området består av granskog med høy bonitet (G20), som er anslått til å være ca. 110 år gammel.

Samlet utgjør tilbudsområdet ved Melåa et svært viktig og variert økologisk nettverk av truede naturtyper og arter. Området er svært produktiv og har gjennomgående høy bonitet.

Mangeloppfyllelse

Området består gjennomgående av kalkrike skogstyper. Kalkskog er prioritert i skogvernet. Området fyller dessuten mangler i dagens skogvern knyttet til skog i bekkekløft, kalkgranskog, rik edelløvsog, og gammel naturskog med mye død ved. Store deler av tilbudsområdet består av rødlistede naturtyper, og naturtyper som omfattes av oppfølgingsplan for trua natur.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Dagens tilbudsområde er en utvidet versjon av det som opprinnelig var tilbudt, og som ble meldt til oppstart i 2022. Utvidelsen har særlig endret midtre tilbudet, og gjort at hele området i større grad henger sammen og er godt arrondert.

Tilbudsområdet deles i to av en skogsbilvei som er sentral for skogdriften i området.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert spesielle kulturminner innenfor tilbudsområdet.

Inngrepsstatus og andre interesser

Tilbudsområdet deles i to av en skogsbilvei med bru over Melåa. Vedlikehold av denne veien er viktig for å kunne opprettholde drift av bakenforliggende skog. Det går også flere andre mindre traseer og skogsbilveier gjennom området. Brukerinteressen knyttet til disse ivaretas gjennom forskrift og vernekart.

Deler av tilbudsområdet berører grusforekomsten Melåtangen som er vurdert til liten betydning av NGU.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.6 Utvidelse av Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune

Kommune: Rollag

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: utvidelse ca. 2 244 daa

Berørte eiendommer: 44/2, 44/26, 45/2, 45/3

Det eksisterende Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat ligger på åsen mellom Sigdal og Numedal. Den foreslåtte utvidelsen er i Rollag kommune. Forslaget består av tre delområder, et nord og to sør for bekkekløfta Søråe.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med naturreservatet er å bevare et svært stort og sammenhengende naturskogsområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Området domineres av eldre naturskog med preg av urørthet, det har gode forekomster av død ved, og er levested for en rekke rødlistede arter. Også setervoller i området har forekomster av rødlistearter. Området har vitenskapelig/pedagogisk verdi blant annet på grunn av sin størrelse.

Nesten hele utvidelsesforslaget har gammel gran- og furunaturskog. Granskogen inneholder en god del dødved, og det er stedvis rik lavflora. I furuskogen finnes en del kelo-elementer, også med brannspor. De største verneverdiene finnes rundt Bjørnhølfjellet, der det er velutviklet boreal kalkgranskog i naturskogtilstand. Slik skog er i liten grad fanget opp i det eksisterende reservatet. I utvidelsesforslaget finnes også høgstaudegranskog og innslag av rik gransumpskog. Området har et rikt artsmangfold med en rekke rødlistede arter.

Mangeloppfyllelse

Av rødlistede naturtyper finnes kalkgranskog (VU), høgstaudegranskog (NT) og små fragmenter av gransumpskog (EN). Forekomstene av kalkgranskog er langt bedre enn det som finnes innenfor det eksisterende reservatet, utvidelsen vil dermed kunne øke variasjonen og styrke naturverdiene i reservatet. Artsmangfoldet er rikt, med en rekke rødlistede arter registrert.

Avgrensning

Det er kun gjort små justeringer av grensa for utvidelse av Trillemarka-Rollagsfjell etter oppstart.

Det nordlige delområdet avgrenses mot ungskog, skogsbilvei og mot eiendomsgrense. Flere av naturverdiene som finnes her strekker seg videre nordover, men andre aktuelle grunneiere har ikke ønsket vern på tilgrensende areal.

Utvidelsesforslaget sør for Søråe har uheldig arrondering, men andre aktuelle grunneiere har ikke ønsket vern på tilgrensende areal.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert kulturminner innenfor utvidelsesforslaget.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det er ingen tekniske inngrep i de to sørlige delområdene.

I det nordlige området krysser en bilvei gjennom verneforslaget og inn i eksisterende reservat. Det er en liten parkeringsplass innenfor verneforslaget. Videre går det to traktorveier gjennom verneforslaget lengst nord. De er i bruk for drift av bakenforliggende eiendommer som ikke er med på tilbud om frivillig vern.

I NGU's kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler.

Bruk og interesser i utvidelsesforslaget er knyttet til skogsdrift, og området er i tillegg benyttet til friluftsliv, jakt og fiske.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen. I det sørligste delområdet er det LNF-område med spredt fritidsbebyggelse.

7.7 Utvidelse og sammenslåing av Fjella og Burumtjern naturreservater, Marker og Rakkestad kommuner

Kommune: Marker og Rakkestad

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 19 772 daa totalt, utvidelse 1575 daa

Berørte eiendommer: Marker: 30/5, 30/6, 30/3, 29/1 og 29/2. Rakkestad: 1/3-4, 31/6

Fjella og Burumtjern er store skogområder som ligger vest for Haldenvassdraget. Det foreslåtte utvidelsesområdet ligger mellom eksisterende Fjella og Burumtjern naturreservater i Marker kommune, og på vestsiden av Fjella naturreservat i Rakkestad kommune.

Verneformål og verneinteresser

Tilsvarende verneformål for Fjella og Burumtjern videreføres slik: *Formålet med forskriften er å bevare et større område med eldre furu- og granskog med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Reservatet er et referanseområde for denne naturtypen og er av særskilt naturvitenskapelig verdi. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold med forekomst av sjeldne og sårbare arter og naturtyper.*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Det foreslås en utvidelse på ca. 1 575 dekar som vil tilføre verneverdier i form av både biologisk gammel skog, og vil bidra med areal til et storområde. Tilsvarende store områder med sammenhengende gammelskog i hogstklasse 4 + 5, som i Fjella og utvidelsesforslaget er sjeldne i denne regionen. Dette gjør at området blant annet egner seg bra som storfuglhabitat. Områdets høye andel gammelskog, med forekomst av gamle trær, gadd, læger og brannspor, i et ellers hardt drevet skoglandskap gjør at området vurderes som regionalt viktig. Innenfor verneforslaget er det også registrert en intakt nedbørsmyr med en uregelmessig form og er vurdert som viktig.

Ved utarbeidelse av forskriftsforslag er det tatt utgangspunkt i eksisterende forskrifter for Fjella og Burumtjern.

Mangeloppfyllelse

Området vil i middels grad bidra til inndekning av mangler i skogvernet. Området dekker i første rekke opp viktige mangler knyttet til inndekning av viktige naturtyper og generelle mangler som lavlandsskog og biologisk gammel skog. Området skårer høyt på parameteren storområdekvaliteter.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Vedlagte forslag til kart viser forslag til grenser for området.

Kulturhistoriske verdier

Det ligger et automatisk fredet kulturminne ved Søndre Stange varde. Deler av denne kan være innenfor verneforslaget. Dette er et gravminne i form av en røys.

Inngrepsstatus og andre interesser

Interessene i utvidelsesforslaget er knyttet til skogsdrift, jakt, fiske og området er i tillegg et svært viktig friluftsområde i henhold til de kommunale kartleggingene av friluftsverdier. Det er tilrettelagt med turstier og skiløyper innenfor verneforslaget.

I NGU's kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanene i de aktuelle kommunene.

7.8 Utvidelse av Smihagen naturreservat, Frogn kommune

Kommune: Frogn

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: ca. 91,5 daa totalt

Berørte eiendommer: 38/1

Det eksisterende Smihagen naturreservat ligger i Frogn kommune. Forslaget består av to delområder: et vest og et nord for eksisterende naturreservat.

Verneformål og verneinteresser

Eksisterende Smihagen naturreservat ble opprettet 17.09.1982 i forbindelse med verneplan for edelløvskog/rike løvskoger. Formålet med naturreservatet er å bevare en større bestand av alm-lindeskog og gråor-askeskog.

I utvidelsesforslaget er det flere store, gamle og mulig hule eiker, enkelte store bøketrær og noen grove læger.

Avgrensning

Avgrensningene av de to utvidelsesområdene inkluderer det resterende naturarealet som ikke omfattes av dagens vern i dette området. Langs den buede delen av det vestlige delområdet, fra sørligste punkt og opp til hjørnet av eksisterende verneområde, er hensikten at grensa følger 5 meter fra jordekanten. Den foreslåtte utvidelsen utgjør 5,5 daa.

Grensene til det eksisterende verneområdet oppdateres langs E6 for å bli i tråd med eiendomsgrensen verneområdet omfatter jf. verneforskriften. Arealet som grenses ut i forbindelse med denne justeringen utgjør 2 daa.

Kulturhistoriske verdier

Det eksisterende naturreservatet samt utvidelsesforslaget inngår i hensynssone H730_2 (båndlegging kulturminner) som omfatter et større område knyttet til Froen herregård. Det er ikke registrert kulturminner innenfor utvidelsesforslaget.

Inngrepsstatus og andre interesser

I det vestlige utvidelsesområdet krysser en gammel ferdselsvei gjennom. Utover dette er det ingen tekniske inngrep i utvidelsesområdene.

I NGUs kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler.

Interessene i utvidelsesforslaget er knyttet til skogsdrift.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.9 Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Gjerdrum og Lillestrøm kommune

Kommune: Lillestrøm og Gjerdrum kommune

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 1354 daa totalt, utvidelse ca. 648 daa

Berørte eiendommer: Lillestrøm kommune: 50/1, 50/3, 50/4, 50/5 og 53/1,6. Gjerdrum kommune: 73/1.

Foreslått utvidelse rundt eksisterende Høgsmåsan naturreservat og sørover med Geitåsen. Utvidelsen på 648 daa omfatter skogsområder rundt myra og vil tilføre verneverdier i form av noe mer kantsoner mot en svært viktig myr, og areal for myrrestaurering. Utvidelsen sørover med Geitåsen vil tilføre et areal med gammel barskog med flere rødlistearter. Geitåsen ble opprinnelig meldt inn som et separat frivillig vern område og har blitt vurdert til regionalt verneverdig (**).

Verneformål og verneinteresser

Eksisterende Høgsmåsan naturreservat ble opprettet 04.09.1981.

Formålet med fredningen av Høgsmåsan naturreservat var å bevare et større myrområde dominert av nedbørsmyr innen en region med få gjenværende myrkomplekser. Det eksisterende naturreservatet utgjør en stor nedbørsmyr, som ligger på et skogkledt høydeplatå nordvest for Skedsmokorset. Det finnes et større, godt utviklet eksentrisk parti samt flere mindre. I sør og nord har myra mer konsentrisk form. Det er også partier med fattig jordvannsmyr. Furu forekommer mer eller mindre spredt ut over hele myra. Myra har verdi som en av svært få gjenværende store myrer i de sentrale delene av Akershus. Området er viktig for orrfugl og har også kvaliteter som rasteplass for enkelte trekkfugler. Ingen skjøtsel anses nødvendig. Naturreservatet kan nås på sti

Det foreslås en utvidelse på ca. 648 dekar som vil tilføre verneverdier i form av et variert område med mye gammel skog og registrerte rødlistearter.

Forslag til verneformål for området etter utvidelsen er: «... å bevare et lite påvirket skogområde med gode forekomster av gamle trær og dødved. Videre er formålet å bevare et større myrområde dominert av nedbørsmyr innen en region med få gjenværende myrkomplekser. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og å videreutvikle dem gjennom tilbakeføring av eksisterende grøfter».

Arealet som er foreslått vernet, er totalt sett lite påvirket, med høy urørthetsgrad med hensyn til moderne inngrep. Bortsett fra små areal helt i kant er området kun preget av eldre plukkhogst. Selv om området overordnet topografi er ei vestvendt lside, er det stor topografisk variasjon på mer finskalanivå, med kløfter, bergvegger, rygger og toppflate i øst.

Deler av området er rikt på dødved inkludert flere konsentrasjoner av læger etter lokale sammenbrudd i tresjiktet, og det er også en del gadd.

Mangeloppfyllelse

Området strekker seg ned mot 200moh og hvor det er en lavere representativ dekning av skogvern. Boniteten er middels og sett opp mot skogstruktur, alder og kontinuitet vurderer vi at området har middels mangeloppfyllelse.

Avgrensning

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentant. Grensene følger både eiendomsgrenser og favner områder som har vernekvaliteter i skog.

Arronderingen rundt Høgsmåsan blir bedre og omfatter nå noen eldre bestander og også myrområder som står i kontakt med Høgsmåsan, men som er påvirket av grøfting. Det vil være svært positivt å få disse områdene restaurert.

Vedlagte forslag til kart viser forslag til grenser for området.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert kulturminner innenfor utvidelsesforslaget.

Inngrepsstatus og andre interesser

I NGU's kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler.

Interessene i utvidelsesforslaget er knyttet til skogsdrift, jakt, fiske og området er i tillegg et viktig friluftsområde i henhold til de kommunale kartleggingene av friluftsverdier. Det drives også orienteringsaktivitet i området.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen og ligger innenfor markalovens geografiske virkeområde.

8. Vedlegg

- Forskrift og kart for Tresvika og Brattholmen naturreservat, Hvaler kommune
- Forskrift og kart for Bonn naturreservat, Frogn kommune
- Forskrift og kart for Bonneholet naturreservat, Frogn kommune
- Forskrift og kart for Godfarfoss naturreservat, i Hol og Nore og Uvdal kommuner
- Forskrift og kart for Melåa naturreservat, Modum kommune
- Forskrift og kart for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune
- Forskrift og kart for Fjella og Burumtjern naturreservat, i Marker og Rakkestad kommuner
- Forskrift og kart for Smihagen naturreservat, Frogn kommune
- Forskrift og kart for Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat, Gjerdrum og Lillestrøm kommuner
- Adresseliste